

**Wymagania edukacyjne na poszczególne śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z języka polskiego dla klasy VII
opracowane na podstawie programu nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „Między nami” GWO**

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
I PÓLROCZE						
1	Wybrane zagadnienia dotyczące antyku i Biblii	<ul style="list-style-type: none"> • podać ramy czasowe starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać wierzenia starożytnych Greków • wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je • omówić wybrane dzieła antycznej sztuki
2	Pochwała Stwórcy i Jego dzieła w Pieśni XXV Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • określić, kto jest adresatem wypowiedzi lirycznej • wymienić, za co dziękuje osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować osobę mówiącą w utworze • wyjaśnić funkcję pytań retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać emocje osoby mówiącej • wskazać środki poetyckie i określić ich funkcję • wskazać cechy hymnu w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić obraz Boga ukazany w utworze • opisać środki rytmizujące tekst • wskazać w utworze cechy hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić główne założenia światopoglądu renesansowego • przedstawić swoją opinię na temat uniwersalnego przesłania utworu

3	<p>Szukanie własnych dróg wyznacznikiem człowieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć treść mitu • wyjaśnić pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohatera fragmentu • określić tematykę fragmentu • podać cechy mitu w podanym fragmencie • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę fragmentu • nazwać wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrazić własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównać początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat najważniejszych bogów greckich
4	<p>Stworzenie człowieka w świetle biblijnej i współczesnej opowieści</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • uporządkować informacje zaprezentowane w tekście • wyjaśnić pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia Boga • wyjaśnić funkcję zastosowania wiersza wolnego • nazwać wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrazić własny sąd na temat fragmentu • zinterpretować wiersz • wyrazić własny pogląd na temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób ukazania stworzenia człowieka w Biblii i w utworze poety XX-wiecznego

		<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i bohatera lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki stylistyczne w wierszu • wyjaśnić pojęcie <i>wiersz wolny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Boga w wierszu • określić problematykę utworu • omówić funkcję środków stylistycznych w wierszu 		
5	Szkoła pisania. Opis obrazu. Odkrywamy tajemnice obrazu Williama Blake'a	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz • nazwać barwy użyte przez artystę 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić skojarzenia związane z obrazem • wyrazić swoją opinię na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie barw • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł obrazu • zinterpretować przesłanie obrazu • zinterpretować warstwę symboliczną dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat interpretacji obrazu • porównać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobny temat
6	Fonetyka – nauka o dźwiękach mowy	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie posługuje się terminami: <i>głoska, litera, sylaba,</i> • poprawnie dzieli proste wyrazy na głoski, litery, sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między samogłoską a spółgłoską, • poprawnie dzieli wyrazy na głoski, litery, sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, • poprawnie dzieli wyrazy przy przenoszeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wyrazach funkcję głoski <i>i</i>, poprawnie zapisuje te wyrazy, • dzieli trudne wyrazy na głoski, litery, sylaby; poprawnie zapisuje znaki diakrytyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu fonetyki w celu uzyskania poprawności swoich wypowiedzi ustnych i pisemnych

7	Źródła i znaczenie związków frazeologicznych	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • zdefiniować frazeologizmy • wskazać frazeologizmy w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • odczytać znaczenie frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • dobrać odpowiedni frazeologizm do określonej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić znaczenie frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić treść wybranych frazeologizmów w formie rysunków i rebusów • omówić znaczenie frazeologizmów w kulturze narodu
8	Rozprawa historyka z historią - Norman Davies o Europie	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu odtworzyć informacje o mitologicznej Europie, przedstawić ją 	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć treść mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pochodzenie nazwy <i>Europa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie mitu o Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • usytuować mit w kontekście kulturowym
9	Szkoła pisania. Sposób na dobrą notatkę	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję notatki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać różne typy notatek • redagować prostą notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • redagować prostą notatkę z zachowaniem zasad spójności tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosować formę notatki do zagadnienia, którego dotyczy 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosować formę notatki do zagadnienia, którego dotyczy • redagować funkcjonalną notatkę według własnego pomysłu z zachowaniem zasad spójności tekstu

10	Co znajdziemy w encyklopedii i słowniku?	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać tekst informacyjny • wskazać elementy hasła encyklopedycznego o oraz słownikowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego • określić elementy hasła encyklopedycznego o • odczytać skróty stosowane w encyklopedii oraz słowniku 	<ul style="list-style-type: none"> • określić cechy tekstu informacyjnego • określić, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji • wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej oraz słowniku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać wskazane hasła w encyklopedii oraz słowniku on-line • korzystać ze słownika oraz encyklopedii tradycyjnej i on-line • wyjaśnić, z jakiej encyklopedii, słownika lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie • zapisać pozyskane informacje na różne sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie korzystać ze słownika i encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje • zebrać informacje na temat słowników i encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej
11	Przysłowia mądrością narodu. Rodzaje błędów frazeologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania 	<ul style="list-style-type: none"> • zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi • odczytać skróty i oznaczenia słownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystać ze słownika frazeologicznego • podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego • korzystać z internetowych wersji słownika • ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
12	Fonetyka. Podział głosek w języku polskim.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście 	

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy głosek ustnych i nosowych 	<p>podanych wyrazach</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach 	<p>oraz ustne od nosowych</p>		
13	<p>Uczymy się argumentować własne zdanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać różne typy argumentów w podanym tekście sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć wypowiedź argumentacyjną 	
14	<p>Opis i interpretacja obrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy, które powinien zawierać opis dzieła sztuki zgromadzić informacje na temat opisywanego dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> określić temat obrazu określić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> opisać kolorystykę i nastrój obrazu wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opis wskazanego obrazu 	
15	<p>Etykieta językowa na co dzień. Zasady</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy języka potocznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice pomiędzy językiem 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się różnymi odmianami 	

	kulturalnej komunikacji.	• wymienia elementy składające się na etykietę językową	oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka	mówionym a językiem pisany	języka stosownie do sytuacji	
16	Rozbieżności między pisownią a wymową. Akcent w języku polskim.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że istnieją różnice między wymową a pisownią wyrazów, • poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, • stara się płynnie recytować utwór z zachowaniem zasad wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • zauważa upodobnienia fonetyczne, • poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, • poprawnie akcentuje większość wyrazów, • recytuje utwór, starając się różnicować środki wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje podstawowe rodzaje upodobień fonetycznych (<i>ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grup spółgłoskowych, zanik dźwięczności na końcu wyrazu</i>), • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, zna zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu, • w czasie recytacji poprawnie wymawia i akcentuje wyrazy, różnicuje tempo i zmienia intonację 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i poprawnie nazywa zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, • interpretuje głosowo recytowany utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wiedzę na temat upodobień głoskowych, akcentu i intonacji w celu uzyskania poprawności swoich wypowiedzi, • recytuje utwór zgodnie z jego tematem i stylem, uwzględniając wnioski interpretacyjne, nadaje recytacji indywidualny charakter
17	Jakie przesłanie zostało zawarte w opowiadaniu	• wskazać elementy świata przedstawionego	• omówić elementy świata przedstawionego	• rozpoznać fikcję literacką	• dostrzec elementy należące do różnych gatunków literackich	

	Stanisława Lema <i>Jak ocalał świat?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pobieżnie omówić treść 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym jest opowiadanie fantastycznonaukowe • opowiedzieć treść, określa czas i miejsce akcji • scharakteryzować bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakterystyczne utworów fantastycznonaukowych • wskazać puentę, punkt kulminacyjny • wyrazić opinię o bohaterach • określić przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcje tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego • zrozumieć wzajemną zależność wydarzeń • charakteryzując bohaterów, odnosić się do samodzielnie wybranych fragmentów tekstu • wyrazić własny sąd o postaciach i zdarzeniach 	
18	W kręgu ludowych wyobrażeń - opowieść o przygodzie Bajdały	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wymienić cechy Boga, Bajdały i Dusiołka 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w utworze • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek Bajdały do Dusiołka • zinterpretować postawę szewczyka 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów

19	Świat przedstawiony w powieści <i>Szyfowe prace</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa*)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać mieszkańców Klerykowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera 	
20	Szkoła dawniej i dziś – <i>Szyfowe prace</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa*)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusyfikacją 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole
21	W poszukiwaniu współczesnej formuły patriotyzmu – <i>Szyfowe prace</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa*)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozd. XV) 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanej lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
22	Andrzej Radek, Bernard Zygiel, Anna Stogowska (Biruta) - osoby, które wywarły decydujący wpływ na Marcina Borowicza.	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie

	(lektura obowiązkowa*)			<ul style="list-style-type: none"> wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji 		
23	Jak napisać spójny i logiczny tekst?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować plan wypowiedzi uporządkować wskazaną wypowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> poprawić wskazane wypracowanie sformułować wstęp do wypracowania wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami wymienić graficzne znaki spójności tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	
24	Budowa słowotwórcza wyrazu.	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wyrazy podstawowe i pochodne 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać formant w wyrazie pochodnym wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać oboczności w wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazów, wykorzystuje wiedzę z zakresu słowotwórstwa w celu wzbogacenia swojego słownictwa i uzyskania poprawności wypowiedzi

25	<p>Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo.</p> <p>Wyrazy pokrewne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, rodzinę wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, rodzinę wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • utworzyć rodzinę wyrazów • dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu, • wyjaśnia, czym jest rodzina wyrazów, • odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazów, • wykorzystuje wiedzę z zakresu słowotwórstwa w celu wzbogacenia swojego słownictwa i uzyskania poprawności wypowiedzi
26	<p>Szkoła pisania.</p> <p>Rozprawka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybrać spośród podanych argumentów te, które można 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie sformułować temat rozprawki • zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł

			wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy			
27	Rodzaje formantów i ich funkcje	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> • zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki • wymienić funkcje formantów 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych 	
28	Wybrane zagadnienia dotyczące renesansu. Jan Kochanowski - życie i twórczość poety	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe renesansu • wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki • wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować humanizm • wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję • wymienić najważniejszych twórców epoki • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić specyfikę sztuki renesansowej • wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dzieło renesansowe • przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety 	

			twórczość Jana Kochanowskiego			
29	W obliczu cierpienia - "Treny" Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść trenów • określić rodzaj liryki, który reprezentują treny 	<p><i>Tren I:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać adresatów, wymienionych na początku utworu i wyjaśnić funkcję apostrofy <p><i>Tren V:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu porównanie homeryckie i określić jego funkcję <p><i>Tren VII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać adresatów utworu <p><i>Tren VIII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać adresata utworu 	<p><i>Tren I:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka w wierszu • omówić funkcję pytania retorycznego użytego w zakończeniu trenu <p><i>Tren V:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika w utworze <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję pytania retorycznego użytego w puencie utworu <p><i>Tren VII:</i></p>	<p><i>Tren I:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie puenty utworu <p><i>Tren V:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony w trenie <p><i>Tren VII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu • omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka <p>wszystkie poznane treny:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego

			<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję zdrobnień w wierszu wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <p><i>Tren VIII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać poznane utwory i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego wskazać cechy wspólne poznanych trenów 	
30	Jakie uniwersalne treści zawiera przypowieść o synu marnotrawnym?	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentu tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić zachowanie ojca wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować morał przypowieści wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu dawania komuś drugiej szansy omówić obraz Hieronima Boscha <i>Syn marnotrawny</i> odnaleźć w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego

31	Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady pisowni przedrostków: <i>z-</i>, <i>s-</i>, <i>ś-</i>, <i>wz-</i>, <i>bez-</i>, <i>nad-</i>, <i>ob-</i>, <i>od-</i>, <i>pod-</i>, <i>przed-</i>, <i>roz-</i>, <i>w-</i> • omówić zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki</i>, <i>-dztwo</i>, <i>-cki</i>, <i>-ctwo</i> • omówić zasady pisowni przyrostka <i>-stwo</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> • utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości • uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni 	
32	Szkoła pisania. Redagujemy opis przeżyć wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów 	
	“Są dziwy w niebie i na ziemi, o których nie śniło się waszym filozofom” - ludowy obrzęd dziadów	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że utwór jest dramatem, • odróżnia tekst główny od tekstu pobocznego, 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że dramat to rodzaj literacki, wymienia lirykę i epikę jako nazwy pozostałych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje brak narratora i cechy budowy jako istotne wyróżniki rodzajowe dramatu, • zauważa wyznaczniki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego • określa zasadę łączenia scen w <i>Dziadach</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę utworu, • formułuje uniwersalne przesłanie płynące z utworu, • określa cechy rodzajowe i gatunkowe, ilustrując swoje tezy przykładami z utworu,

33	<p>Adam Mickiewicz</p> <p><i>Dziady, cz. II</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest <i>motto</i>, • określa czas, miejsce i uczestników ceremonii dziadów, • relacjonuje przebieg obrzędu, • wymienia postacie duchów, • cytuje pouczenia przekazane przez zjawy, • pisze recenzję filmu lub spektaklu teatralnego z pomocą nauczyciela, korzystając z instrukcji 	<p>rodzajów literackich,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest scena jako część kompozycyjna dramatu, • rozpoznaje w tekście głównym dialogi i monologi, • na podstawie wstępu epickiego wyjaśnia nazwę obrzędu, przedstawia jego cel, • objaśnia sens <i>motta</i>, • odtwarza historię poszczególnych zjaw, • stara się odczytać znaczenie pouczeń przekazanych przez zjawy, • pisze recenzję filmu lub spektaklu teatralnego, 	<p>gatunkowe dramatu romantycznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydobywa z tekstu pobocznej informacji, ustala, czego dotyczą, • wskazuje punkt kulminacyjny każdej sceny, • porządkuje podane elementy dramatu, dzieląc je na chrześcijańskie i pogańskie, • przypomina, za co i jaką karę ponosi każda zjawy, • objaśnia sens pouczeń przekazywanych przez zjawy, • pisze recenzję filmu lub spektaklu teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje główne cechy gatunkowe utworu (<i>dramat romantyczny</i>), • przedstawia wyczerpująco obrzęd dziadów, • odtwarza własnymi słowami treść przestrogi związanej z każdą postacią, nazywa wartości wynikające z kolejnych przestrog, • interpretuje wiersz <i>Upiór</i>, • samodzielnie pisze recenzję filmu lub spektaklu teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze recenzję filmu lub spektaklu teatralnego, nadając jej indywidualny charakter, • bierze udział w przygotowaniu scenicznej adaptacji utworu
----	---	--	--	---	---	--

			uwzględniając najważniejsze wyznaczniki formy			
34	<p>Dziady jako ludowy obrzęd</p> <p>Adam Mickiewicz</p> <p><i>Dziady, cz. II</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić czas akcji utworu • zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności • scharakteryzować relację między światem żywych a światem zmarłych nawiązaną dzięki dziadom • wyjaśnić, jaką rolę w życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może oznaczać rozpalany przy nim ogień 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze • wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach • stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi
	<p>"Dziady" jako dramat romantyczny</p> <p>Adam Mickiewicz</p> <p><i>Dziady, cz. II</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić genezę poszczególnych części <i>Dziadów</i> • zinterpretować motto utworu pochodzące z 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak rozumie zakończenie <i>Dziadów cz. II</i> • opracować własny pomysł na wystawienie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób dzięki dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu

35	(lektura obowiązkowa*)	zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud	czy żywym człowiekiem • opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnić, do którego świata należy ta postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego	dramatu Williama Szekspira	wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu	• wskazać związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Cmentarz w śniegu</i>
36	Problem winy i kary w II części “Dziadów” Adam Mickiewicz <i>Dziady, cz. II</i> (lektura obowiązkowa*)	• wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo • omówić sposób wywołania zjawy • ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków	• opisać reakcję Guślarza na widok upiora • wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki • wymienić cechy charakteru złego pana i zilustrować każdą z nich	• nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza • wskazać w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki	• zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” • stworzyć uniwersalny kodeks postępowania • napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia	• podać propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan • uzasadnić na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słuszność stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary

			odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	• zinterpretować nauki moralne przekazane przez duchy	(w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy	
37	Co powinniśmy wiedzieć o wyrazach złożonych, skrótach i skrótowcach?	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować złożenia, zrosty i zestawienia • zdefiniować skróty • omówić zasady skracania wyrazów • wyliczyć rodzaje skrótowców • zreferować zasady zapisu skrótowców • zreferować zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wśród podanych przykładów złożenia, zrosty i zestawienia • utworzyć złożenia, zrosty i zestawienia z podanych wyrazów • rozszyfrować podane skróty • zamienić w podanym tekście podkreślone wyrazy na skróty • odnaleźć skrótowce w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisać zrosty, złożenia i zestawienia z mapy Polski • poprawnie wymówić i odmienić podane zrosty • poprawnie zastosować skrótowce w zdaniu • wyjaśnić, kiedy należy odmieniać skrótowce, a kiedy nie należy tego robić • wyjaśnić znaczenie skrótowców 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst ze zrostami, złożeniami i z zestawieniami • zastąpić podane nazwy właściwymi skrótowcami • poprawnie zapisać skróty podanych wyrażeń 	

		<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady stosowania skróconego 				
38	<p>Wybrane zagadnienia dotyczące oświecenia. Życie i twórczość Ignacego Krasickiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe oświecenia • wyjaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić priorytety oświeceniowe • wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienić dzieła sztuki oświeceniowej • scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić specyfikę polskiego oświecenia • scharakteryzować sztukę oświecenia • wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrane dzieło oświeceniowe • wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować wybraną postać oświecenia • wskazać elementy światopoglądu oświeceniowego w bajkach Ignacego Krasickiego
	<p>Ośmieszenie zachowania i postaw bohaterów w satyrze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>satyra</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić utwór na części 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić problem poruszony w satyrze 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat celowości ośmieszania postaw i 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych

39	Ignacego Krasickiego “Żona modna”	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść satyry • określić rodzaj literacki utworu • wskazać narratora utworu 	<p>tematyczne i nadać im tytuły</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować szlachcica i jego żonę • wskazać na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić związek satyry ze światopoglądem epoki 	zachowań w procesie dydaktycznym	
40	Funkcja zdrobnień i zgrubień w tekście.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia • tworzyć zdrobnienia • wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne • tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów • stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować kilkudzaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia
41	Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego przykładem literatury faktu	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu

	(lektura obowiązkowa*)		gawędy harcerskiej	narratora do opisywanego świata		
42	W służbie małego sabotażu i dywersji – Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego (lektura obowiązkowa*)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
43	Opowieść o ludziach, którzy potrafili pięknie żyć i pięknie umierać. Charakterystyka bohaterów książki Kamienie na szaniec (lektura obowiązkowa*)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić losy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia <i>czasu pogardy</i> w utworze 	wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego

44	<p>Funkcja eufemizmów i prozaizmów w tekście.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>eufemizmy, prozaizmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać funkcje eufemizmów i prozaizmów w tekście • rozpoznać w tekście eufemizmy i prozaizmy • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi • wyjaśnić, na czym polega manipulacyjny charakter wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadność i funkcję użycia eufemizmów i prozaizmów • zastąpić podane wyrazy eufemizmami i prozaizmami • przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy • podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcje prozaizmów w tekstach artystycznych • sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny 	
	<p>O etyce słowa. Jak należy traktować rozmówcę?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wskazać różnice pomiędzy normą 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wskazać teksty realizujące normę 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie sformułować związki frazeologiczne • poprawnie odczytać podane wyrazy 	

45		<p>wzorcową a normą użytkową</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podział błędów językowych 	<p>wzorcową i normę użytkową</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy interpunkcyjne 		
II PÓŁROCZE						
46	<p>Szkoła pisania. Opis bibliograficzny. Cytat. Cytowanie. Jak umiejętnie korzystać z tekstów innych autorów?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić podany tekst zawierający cytat odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst zawierający cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł 	

47	<p>Powtórzenie wiadomości o budowie zdania pojedynczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmienne i nieodmienne części mowy • scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • wymienić części zdania • nazwać związki wyrazowe • wymienić rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi • wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać części mowy występujące w tekście • określić formy odmiennych części mowy • uzupełnić tekst właściwymi przyimkami • wskazać główne części zdania i je nazwać • wskazać zdania bezpodmiotowe • wskazać w zdaniach określenia i je nazwać • rozpoznać rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić formy czasowników • użyć czasowników we właściwych formach • przeredagować zdania, używając właściwych zaimków • wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach • przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> • użyć w zdaniach właściwych spójników • ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania 	
----	--	--	--	---	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić zdanie od równoważnika zdania • rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń • wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 			
48	Zasady poprawnej komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób • wymienić formy grzecznościowe 	<ul style="list-style-type: none"> • dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności

49	<p>Charakterystyka osoby mówiącej w wierszu Wisławy Szymborskiej <i>Możliwości</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz i podejmuje próbę przedstawienia swoich wrażeń po lekturze 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wiersz na poziomie znaczeń dosłownych 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wiersz na poziomie znaczeń dosłownych i przenośnych • wymienia pojedyncze obrazy poetyckie • wyjaśnia sens utworu • omawia funkcję tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki poetyckie w utworze • wyjaśnia zauważone obrazy poetyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat procesu i sensu tworzenia
50	<p>Zrozumieć Scrooge'a Charles Dickens <i>Opowieść wigilijna</i> (lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge'a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • przedstawić wartości, którymi kierował się w 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge'a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge'a

			<p>życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać Scrooge'a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi 			
51	<p>Ludzie się zmieniają, czyli rozmawiamy o trzech Scrooge'ach</p> <p>Charles Dickens <i>Opowieść wigilijna</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezer Scrooge'a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje towarzyszące 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezer Scrooge'a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?” 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej

			<p>Scrooge'owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha 	<p>wewnętrzną przemianę</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens 		
52	<p>Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa</p> <p>Charles Dickens</p> <p><i>Opowieść wigilijna</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisać sposób przedstawienia duchów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i> • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge'a, w której przekonuje on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przedstawić wiadomości o życiu w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii zdobyte dzięki lekturze <i>Opowieści wigilijnej</i>

53	<p>Czy słowa szesnastowiecznego poety są wciąż aktualne? Jan Kochanowski, Pieśń XIV</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić własnymi słowami fragmenty tekstu • wskazać adresata wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać utwór jako pieśń • parafrazować tekst pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać wskazania dla rządzących zawarte w utworze • opisać emocje osoby mówiącej • wskazać środki poetyckie i omówić ich funkcję • podać gatunkowe cechy pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować osobę mówiącą w utworze • wyjaśnić przesłanie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać w interpretacji utworu kontekst historyczny i biograficzny
54	<p>Pisownia partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie • wymienić wyjątki od obowiązujących reguł 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i> 	
	<p>Synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne i homonimy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim, antonim, wyraz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zastąpić podane wyrazy ich synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podać różne znaczenia wskazanych wyrazów 	

55		<p>wieloznaczny, homonim</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • podać antonimy do podanych wyrazów • wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów 			
56	Reklama jako komunikat językowy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach 	<p>podać przykłady sloganów reklamowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach • dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i manipulacyjnych zastosowanych w podanych reklamach 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować slogany reklamowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat funkcji <i>fake newsów</i>
	Wybrane zagadnienia dotyczące romantyzmu. Życie i	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej

57	twórczość Adama Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza 	<p>światopoglądu romantycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy bohatera romantycznego • scharakteryzować twórczość poety 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej • wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza 	<p>światopoglądu romantycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić informacje na temat życia społecznego poety 	
58	Tajemniczy świat ballady Adama Mickiewicza <i>Świtezianka</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze • wskazać cechy gatunkowe w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej <i>Świtezianki</i>

59	<p>Ballada <i>Lilije</i> jako wyraz romantycznego zainteresowania grozą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze • wskazać cechy gatunkowe w utworze • określić funkcję przyrody w przebiegu zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie 	
60	<p>Mowa zależna i niezależna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog na mowę zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej 	

				<ul style="list-style-type: none"> • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję 		
61	Szkoła pisania. Jak opisać sytuację?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji 	
62	Jak napisać streszczenie?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy pisania streszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego 	
	"Tych dwóch ludzi - ogień, woda" - charakterystyka Cześnika i Rejenta	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty

63	<p>Aleksander Fredro <i>Zemsta</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem 	<p>wyjaśnić, o czym ono świadczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I • wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z mularzami (murarzami) • zgromadzić informacje o Cześniku i Rejencie oraz uporządkować je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach • scharakteryzować stryja Klary na podstawie jego wypowiedzi • porównać Cześnika i Rejenta 		<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury
----	---	---	---	--	--	--

64	<p>O komizmie w <i>Zemście Aleksandra Fredry</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności • wymienić cechy bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny w utworze Aleksandra Fredry • wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji • wyjaśnić, na czym polega komizm językowy w scenie pisania listu miłosnego przez Cześnika 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie • napisać wypracowanie na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów <i>Zemsty</i> nie ma postaci jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym skutkuje wyśmianie pewnych cech
	<p>„Masz więc byka za jendyka”, czyli o zemście w <i>Zemście Aleksandra Fredry</i>. Odtwarzamy świat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze elementy kultury sarmackiej • porównać treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy

65	<p>przedstawiony komedii</p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<p>one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać wątek główny i wątki poboczne 	<p>drugoplanowych i epizodycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni 	<p>doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu • wyjaśnić sens motto utworu • dokonać analizy zakończenia <i>Zemsty</i> i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie • wytłumaczyć, do jakich postaw Aleksander Fredro chciał nakłonić Polaków 	<p>wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> • ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa 	
66	<p>„Tęskniłem za obozem... nudziłem się przeto/I ażeby coś robić, zostałem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	poetą” – kilka słów o Aleksandrze Fredrze				• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
67	Imiesłowy przymiotnikowe, przysłówkowe. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami.	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować imiesłowy • zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i biernie • omówić regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych • zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie • omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście • wskazać imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście • zastąpić określenia oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać imiesłowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi • wskazać imiesłowy przysłówkowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi • utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe • utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe • przekształcić formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe • utworzyć i nazwać imiesłowy przysłówkowe • zredagować tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	

		<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 				
68	<p>Wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania</p>	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować imiesłowowy równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić relację zdań na wykresie przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowowe równoważniki zdania 	
	<p>„Dla całego świata możesz być nikim, dla kogoś możesz być całym światem”. O miłości Małego Księcia do róży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentu utworu zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać opisać dwa rodzaje miłości: Małego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed 	<ul style="list-style-type: none"> odszukać w podanych fragmentach tekstu zdania o charakterze sentencji i wskazać to, które najbardziej do niego przemawia

69	<p>Antoine de Saint-Exupéry <i>Mały Książę</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • wymienić konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać • wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność 	<p>Księcia do róży i róży do Małego Księcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się</i>, <i>pokochać</i> • wyjaśnić, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą 	<p>rozmową z lisem oraz po niej</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu • napisać pracę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?” 	
	<p><i>Mały Książę</i> Antoine’a de Saint-Exupéry’ego – zwykła baśń czy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księciem, i 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat obecności zachowań, przedstawionych w utworze w świecie współczesnym

70	<p>powiastka filozoficzna?</p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<p>przedstawione w tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj literacki utworu 	<p>przedstawienia świata</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wskazać w utworze cechy przypowieści • scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia 	<p>wyjaśnić, co ona może symbolizować</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać przemianę wewnętrzną pilota • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i> • wskazać adresata książki <i>Mały Książę</i> i uzasadnić swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać znaczenie motywu wody w <i>Małym Księciu</i> • wyjaśnić, dlaczego pilot wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny 	
	<p>„Umiej być przyjacielem – znajdziesz przyjaciela”. O przyjaźni w Małym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawić stan emocjonalny głównego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury

71	<p>Księciu Antoine’a de Saint-Exupéry’ego.</p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>		<p>bohatera w momencie rozstania</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet • opisać sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej wędrówki i relacji z różą 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • sformułować listę ostrzeżeń, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu mieszkańców przedstawionych planet 	<p>główny bohater książki</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • zredagować subiektywny opis Ziemi 	
72	<p>Obraz Ojczyzny w wierszu Cypriana Kamila Norwida “Moja piosnka (II)”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat adresata lirycznego wiersza • opisać kraj przedstawiony przez podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • omówić funkcję neologizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie wyrażen: <i>światło-cień, bez-tęsknota i bez-myślenie</i> w kontekście wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić obraz Jacka Malczewskiego <i>Polonia, personifikacja Polski odrodzonej</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać uczucia podmiotu lirycznego 			
73	Budowa sonetu na przykładzie utworu Adama Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kontekst biograficzny utworu • omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić obraz natury wyłaniający się z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować puentę sonetu • wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać wiersz Adama Mickiewicza z ilustracjami
74	Przecinek w wypowiedzeniu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym • czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek • stosować przecinek przed określonymi spójnikami • nie stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji • stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy teksty poprawnie stosując przecinki • stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek

		<ul style="list-style-type: none"> • podać zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym • wskazać spójniki, przed 	przecinka przed określonymi spójnikami			
75	<p>Obraz męstwa Polaków w <i>Reducie</i> Ordona Adama Mickiewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • wskazać podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady animizacji • wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób przedstawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji • określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie <i>Reduty Ordona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów

			agresorów i obrońców	• odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów		
76	Słynne Polki – Emilia Plater	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • opisać bohaterkę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • wymienić wartości istotne dla bohaterki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego • wypowiedzieć się na temat nastroju dominującego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatnią strofę utworu • przedstawić współczesny model patriotyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
77	Inwokacja do Pana Tadeusza jako wyraz tęsknoty za Ojczyzną	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>epopeja</i>, <i>inwokacja</i>, <i>szlachta</i> • wskazać adresatów wypowiedzi • zacytować prośby nadawcy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora fragmentu utworu • wyjaśnić pojęcie <i>apostrofa</i> • dostrzec malarskość opisu krajobrazu, wymienić środki poetyckie służące 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, kim może być osoba mówiąca, nazwać jej uczucia • dostrzec nawiązanie do fraszki Jana Kochanowskiego, określić jego rolę w tekście • wskazać, w jaki sposób inwokacja nawiązuje do 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji • przedstawić stosunek osoby mówiącej do kraju lat dziecińczych, rozpoznać idealizację opisanego świata • rozpoznać motyw arkadyjski, wyjaśnić jego znaczenie w 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny, w jakim powstało dzieło, oraz kontekst historyczny wydarzeń przedstawionych w utworze

		<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy krajobrazu przedstawionego w tekście 	do jego przedstawienia	tradycji eposu homeryckiego	kreowaniu opisanego przez poetę świata	
78	<p>Wybrane zagadnienia dotyczące pozytywizmu. Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe epoki wymienić elementy programu pozytywistycznego powiedzieć, kim był Henryk Sienkiewicza wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię nazwy epoki przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego wymienić najważniejsze informacje dotyczące Henryka Sienkiewicza określić przynależność gatunkową poznanych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach dokonać analizy problematyki omawianych utworów Henryka Sienkiewicza przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy obrazu realistycznego odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej

			utworów Henryka Sienkiewicza			
79	<p>Omówienie noweli Henryka Sienkiewicza pt. <i>Latarnik</i> - charakterystyka postaci, rekonstrukcja dziejów bohatera</p> <p>Henryk Sienkiewicz</p> <p><i>Latarnik</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony noweli • wskazać cechy gatunkowe noweli • scharakteryzować głównego bohatera utworu • omówić przemianę bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) • omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i> • omówić funkcję przyrody w noweli 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • zinterpretować symbolikę latarni morskiej • sformułować przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omówić kontekst historyczny noweli
	<p>Fatalna siła miłości</p> <p>Juliusz Słowacki</p> <p><i>Balladyna</i></p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek • podać różne określenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie • wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy słów i postępowania obu sióstr • dokonać analizy losów wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnić, jaką cenę 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy plakatu zapowiadającego inscenizację <i>Balladyny</i> w reżyserii Artura Tyszkiewicza • sformułować na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki

80			<p>charakteryzujące Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu potwierdzające ten wybór</p> <ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, czym dla każdej z sióstr jest miłość 	<p>udzielane przez Alinę i Balladynę</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać zabiegi artystyczne w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek wymienić wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadać im tytuły przedstawić wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury <i>Balladyny</i> 	<p>płaci każdy z nich za swoje zaangażowanie uczuciowe</p> <ul style="list-style-type: none"> napisać wypracowanie na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> omówić nawiązania kulturowe obecne w utworze
	<p>Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki efekt wywołuje 	<ul style="list-style-type: none"> ustosunkować się do stwierdzenia, że w dramacie pojawia się ironia wymyślić alternatywny rozwój akcji dramatu i

81	(lektura obowiązkowa*)	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony 	<p>podtytuły pojęcia <i>tragedia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego • udowodnić, że <i>Balladyna</i> ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który reprezentuje 	<p>ingerencja bohaterów fantastycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję baśni i legend w dramacie 	<p>połączenie tych kategorii</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu 	<p>zapisać przykładowy plan tych wydarzeń</p>
82	<p>Droga Balladyny do władzy</p> <p>(lektura obowiązkowa*)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnić swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawić biblijną opowieść o Kainie i Abla z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć • przedstawić na podstawie lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • zinterpretować sens słów Goplany o zemście natury

			<p>odpowiednimi cytatami z ostatniej sceny dramatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady z dramatu ilustrujące wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki 		<p><i>Balladyny</i> kilka uniwersalnych prawd o ludzkiej psychice</p>	
--	--	--	---	--	---	--

Ocena niedostateczna: Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych podstawą programową, ma poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, uniemożliwiający mu dalszą naukę. Nie wykazuje zainteresowania nauką, odmawia współpracy z nauczycielem. Nie prowadzi poprawnie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń, często nie odrabia pracy domowej. Wykazuje niechęć do pracy na lekcjach, nie korzysta z udzielanej pomocy w nauce.